

CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA 2025
HISTORIA DA FILOSOFÍA

O exame consta de **4 preguntas obrigatorias**, de 2 puntos, 4 puntos, 3 puntos e 1 punto, respectivamente. A primeira e a cuarta, con resposta única; a segunda e a terceira, con posibilidade de elección entre apartados.

PREGUNTA 1. FILOSOFÍA E FUNCIÓNS: ACTUALIDADE E UTILIDADE. (2 puntos)

Ten vostede, grazas aos seus coñecementos filosóficos, o seu primeiro contrato de prácticas na “Fundación: Filosofía social e Comunicación” destinada principalmente a divulgar a actualidade e vixencia do pensamento dos grandes filósofos/as. O seu xefe entrégalle o seguinte fragmento do coñecidísimo e sempre actual documento público: a Constitución española. Respecto diso, pídelle a vostede que prepare unha disertación para o Boletín mensual da Fundación. Vostede lembra ben a filosofía de **Locke**, a súa concepción do Estado e as súas consideracións sobre os réximes políticos (liberdade natural, sociedade civil, dereito, absolutismo e contractualismo) e a súa soada cita: «Aínda que o estado natural sexa un estado de liberdade, non o é de licenza». Relación eo co documento e elabore esa **disertación** que lle solicitaron co título: «**Estado: liberdade e contractualismo**». Extensión máxima: 20 liñas. **(2 puntos)**

Documento: Constitución española.

Preámbulo: A nación española, desexando que se estableza a xustiza, a liberdade e a seguridade e que se promova o ben de cantos a integran, no uso da súa soberanía, proclama a súa vontade de: (...) Consolidar un Estado de Dereito que asegure o imperio da lei como expresión da vontade popular.

Artigo 1: punto 2: A soberanía nacional reside no pobo español, do que emanan os poderes do Estado.

Artigo 9: punto 2.- Correspóndelles aos poderes públicos promoveren as condicións para a liberdade e a igualdade do individuo (...).

Artigo 66: punto 2.- As Cortes Xerais exercen a potestade lexislativa do Estado.

PREGUNTA 2. COMPRENSIÓN E EXPRESIÓN: COMENTARIO DE TEXTO FILOSÓFICO. (4 puntos)

Responda un destes dous apartados:

2.1. Lea detidamente este texto referido a «Cosmos, realidade e coñecemento en Platón (do mito ao logos)». Elabore un **comentario filosófico** explicando o seu contexto, tema central, ideas principais e conceptos clave. **(4 puntos)**

—Toma agora unha liña dividida en dúas seccións desiguais e de novo corta estas dúas partes, segundo a mesma proporción, a da especie que é visible e da que é intelixible, e terás a claridade e a escuridade en relación a ambas, na visible atoparás unha sección de imaxes. Doulle o nome de imaxes, en primeiro lugar, ás sombras, e despois aos reflexos na auga e en todo canto se constitúe como compacto, liso e brillante, e, se me entendes, a todo o semellante a iso.

—(...).

—Verdadeiramente estarías disposto a declarar que a liña quedou dividida en canto á súa verdade e non verdade, de modo tal que o opinable é ao cognoscible como o é a copia respecto do que é copiado?

—Por suposto que si.

—Pois considera agora se tamén hai que dividir a sección do intelixible.

—E como?

—Deste modo: por un lado, a alma, servíndose das cousas antes imitadas como se fosen imaxes, vese obrigada a buscar a partir de hipóteses e non se dirixirá a un principio, senón a unha conclusión. E, por outra parte, avanza ata un principio absoluto, partindo de hipóteses e sen imaxes, facendo o camiño coas ideas mesmas e por medio delas.

—(...) Comprendo que ao que te refires é á xeometría e ciencias irmás.

—Comprende, entón, a outra parte do intelixible, cando digo que iso a razón mesma alcánzao co seu poder dialéctico, facendo hipóteses non como principios, senón como hipóteses reais, que son puntos de apoio e de partida para levala ao principio de todo ata o absoluto. Unha vez alcanzado ese principio, dedicándose de novo ás cousas que dependen dela, descenderá ata a conclusión, sen servirse en absoluto de nada sensible, senón das ideas mesmas, a través delas cara a elas mesmas, rematando con ideas.

—(...)

—Comprendiches perfectamente. Aplica a esas catro seccións catro afeccións que se xeran na alma: intelixencia, á máis elevada; pensamento discursivo, á segunda; á terceira, a crenza; e á última, a conxectura; ordénaas segundo unha proporción, pensando que canto máis participen da verdade, tanto máis participan da claridade.

PLATÓN: *República*, Libro VI, 509c-511e.

2.2. Lea detidamente este texto referido a «Nietzsche: nihilismo, vitalismo e transvaloración». Elabore un **comentario filosófico** explicando o seu contexto, tema central, ideas principais e conceptos clave. **(4 puntos)**

341. *O peso máis grande.*— E se un día ou unha noite un demo vai tras de ti ás agachadas deica a máis solitaria das túas soidades e che di: “Esta vida, como ti agora a vives e como a viviches, terala que vivir unha vez máis e innumerables veces máis; e nela non haberá nada novo, senón que cada dor e cada pracer e cada pensamento e suspiro e todo o indiciblemente pequeno e grande da túa vida terá que tornar a ti, e todo na mesma orde e sucesión —e así esta araña e este luar entre as árbores, e así este momento e eu mesmo. O eterno reloxo de area da existencia dará a volta unha e outra vez — e ti con el, miguíña de po no po!”? (...) a pregunta sobre todas e cada unha das cousas sería esta: “Queres repetir isto outra vez e innumerables veces máis?”. Isto gravitaría sobre a túa acción como o peso máis grande! Ou, como terías que estar reconciliado contigo mesmo e coa vida para non desexar xa nada máis ca esta última eterna confirmación e resolución?

NIETZSCHE: *A gaia ciencia*, Libro IV, § 341

PREGUNTA 3. APROXIMACIÓN Á HISTORIA DA FILOSOFÍA. (3 puntos)

Responda un destes dous apartados:

3.1. Tendo en conta afirmacións como: «A igualdade (...) non nos vén dada, senón que é o resultado da organización humana» ou «a liberdade é a razón de ser da política», explique o problema fundamental na cuestión: **«A crítica ao totalitarismo. A condición humana en H. Arendt».** **(3 puntos)**

3.2. Tendo en conta afirmacións como: «Todo home desexa por natureza saber», «non cremos ter coñecemento de algo sen antes captar en cada caso o porqué» ou «O necesario na natureza é a materia e os seus cambios», explique o problema fundamental na cuestión: **«Física e Metafísica en Aristóteles».** **(3 puntos)**

PREGUNTA 4. CONCEPTOS FILOSÓFICOS. (1 punto)

Responda estes dous apartados:

4.1. Discrimine en dúas columnas os seguintes conceptos, atendendo aos sistemas filosóficos que refiren: **(0,5 puntos)**

res cogitans / Empirismo / experiencia / método / causalidade / Racionalismo / evidencia.

4.2. Responda un destes dous subapartados:

4.2.1. Defina, en non máis de tres liñas, o concepto: res cogitans. **(0,5 puntos)**

4.2.2. Defina, en non máis de tres liñas, o concepto: Empirismo. **(0,5 puntos)**